

CSURGÓ ÉS VIDEKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap. Megjelenik minden vasárnap.

A „CSURGÓI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT” ÉS A „CSURGÓI SEGÉLYEGYLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 8 korona. Félévre: 4 korona. Negyedévre: 2 korona. Egyen szám ára: 20 fillér.</p>	<p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. Felelős szerkesztő: Dr. JÜNKER PÁL.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Városgyula könyvsajtója, hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők A hirdetések jutányosan számítjuk.</p>
---	--	--

Halottak napján.

A borongó emlékezés e szomorú napján megelevenül a különben csendes temető kert. Bus emberek csüggedt léptekkel és könnyes szemekkel járnak el a néma hantok, nesztelen sírok között.

E nap kizárólag a halottaké, kik ott alusszák örök álmaikat a rögök, a göröngyök alatt; e nap a halottaké, kik drágák és szentek előttünk. Elzarándokolunk hozzájuk, telkeressük őket sívár birodalmukban s lerójuk kegyeletünknek igaz, szívből fakadó adóját írántuk.

Oh mily jól esik ott térdelnünk halottaink sírnyszolyái mellett, szabad folyást engedve érzelmeinknek, mily felemelő érzés ösztönöz könnyeket ontani azokért, kik voltak valaha, úgy mint mi vagyunk, kiket talán megbántottunk, megvádoltunk, kiknek fájdalmat, keserűséget szereztünk. Most vezeklünk, most bocsánatunkért esdünk és lelkünk megkönnyebbülést érez, midőn áhitatos fohászuk röppen az Urhoz enyhületért, malasztért.

Mily beláthatatlanul nagy választal áll az örök pihenők zajtalan birodalma és az élők lármás világa között. A halottak nyugalmas országa, a néma temető a hamisítatlan egyenlőség, a valódi demokrácia végtelen birodalma.

Az egyedüli hely, hol elenyész, megsemmisül megannyi baj, bánat és szomorúság, hol az emberi gyengeségek, kicsinységek és gyarlóságok a semmibe vesznek, hol gyűlölködés, kufarkodás, irigység és álszenteskedés ösmeretlen fogalmak.

Be más az élők zajos, zene-bonás világa! Künn az élet forgatagában mily kapzsiak, hálátlanok és önzők az emberek. Hogy dulakodnak, torzsalakodnak egymással, hogy tusakodnak, háboruskodnak egy falat kenyérért, mint teperi, gyüri le az erősebb, a markosabb a gyengébbet, a gyámoltalant, minő vad orgiákat ül a rágalom, a piszkolódás, az ármánykodás és áskálódás. És a testvérharc folyik szüntelenül, megállapodás nélkül és az élők soha se nyugodnak, soha se pihennek, nem telnek be semmivel, minden kevés nekik, azt a többet szomjuhozzák, a mivel az a másik esetleg bír. És dúl az ádáz küzdelem életre-halálra, illetve a halálig. Ez kicsavarja a nemtelen fegyvert az ember kezéből s megállítja utjában.

Az örök pihenők egyszerű birodalmában láthatjuk érezhetjük, hogy minő kicsiny az ember és minő nagy az Isten. Csupa fájó, tépő bus gondolat forr az agyban, merő bánatos, facsaró, marcangoló érzés dúl a szíven. Szüntelenül előttünk lebeg sorsunk vigasztalan jövője, a nagy vég, hol

meg kell állanunk. Érezzük végigborzongani testünkön, lelkünkön az elmulás lehetőségét, suhogó szelét és egyre gondolunk az elmúlásra, életünk méla akkordjára, a halálra.

Bár a boldogságból, örömből nem is egyformán jut ki részünk, a fájdalom, a bánat összehoz, együvé kapcsol bennünket. A búban, gyászban nincs különbség közöttünk, legyünk bár földhözragadt koldusok, vagy fényes paloták nagy urai. A halál nem ismer rangot, polcot, osztályt és fokozatot. Egyképen bánik velünk, irgalmatlanul, kérlelhetetlenül.

Szeretteink hantjai mellett tanuljunk Istent félni és embert becsülni. Az Urba vetett szilárdhit-és bizalom, a felebarátok iránti nagy bizalom edzi a szívünket, acélozza a lelkünket. Legyen vége a testvérharcnak és kenyéririgységnek. A határt nem ismerő egoizmus helyébe az irgalom és könyörületeség, a szájalom és humanizmus lépjen. Maradjunk mindenkor a mellett, hogy felebarátunkat tisztelni és szeretni kell, mert a földi életünk nem nyulik a végtelenségbe, a halál mindnyájunkat megállít utunkban.

Féljük Istent és szeressük embertársainkat, akkor majd megnyugvást találunk az elmulás szomorú gondolatában s vigaszt lelünk az isteni igében, hogy:

F e l t á m a d u n k !

A „CSURGÓ ÉS VIDEKE” TÁRCAJA.

Margitka halálára.

Miért kellett ily korán sötét sirba szállni
 Leányka tenéked?
 Miért nem óvott, védett, buzgó imádsága
 Jó anyád szívének?

Szüelőid jajszava, kínos zokogása
 Nem hat hozzád soha
 Ajkad olyan néma, szép szemed lehunyva
 Nincs többé mosolya!

Napfényes kert ölen kicsi virág állott
 Mosolygott édesen
 Szerette ápolta, a ragyogó égbolt
 Ráborult fényesen.

És még is lehullott! — Zord vihar letörte
 A szép kis virágot!
 Elhervadt csendesen, maga után hagyva
 Sívár pusztaságot.

Magával vitt minden gyönyört, boldogságot
 A letört kis virág
 Zokogó kedvesi busan álljak körül
 Gyászos ravatalát

Szép lelke elszállott, angyal lett belőle.

Onnan tekint le ránk
 Oh vigasztald őket, küldj egyetlen sugárt
 Egedből, jó Atyánk!

Bontzné Tallián Sarolta.

Az elmulás symbolizálása.

— A „Csurgó és Vidéke” számára írta —
 Mihalik Lajos.

Máskor is, de legfőképp ilyenkor őszszel, mikor a sárga falevél, a nyár hervatag virága és az egész agonizáló természet akaratunk ellenére is az elmulás gondolatait ébreszti fel bennünk, mikor a keresztényvilág igen ügyes határszámítással halottaknapját ünnepli: a német császárvárosban a közönségnek igen tekintélyes része egy képhez szokott elzarándokolni a berlini királyi képtárban. Valóságos szezonszerű megszakás ez náluk.

A kép *Gustav Spangenberg* nevű modern festőnek 1876-ban festett műve: Címe: *Der Zug des Todes*. Magyarra talán így lehetne lefordítani: *A halál vándorútja*. Tekintélyes vászon. Hossza keret nélkül 2'81 m., szélessége 1'57 m.

Symbolikus munka. Az a homályos, alakatlan érzés, mely mindnyájunk szívét összeszorítja, gondolkozásunkat megder-

meszti: a megsemmisülés sejtelmes érzése, a halál hangulata inspirálta Spangenberget. Borongós gondolatai, az agyára nehezedő képek, phantasiájának sötét tónusai nem hagytak neki nyugtot. Megihletett lelkéből cselekvést váltottak ki érzését vászonra festette.

Nem a régi klasszikus iskola pepceselő modorában alkotta meg a képet, a rajzra, az alakok hagyományos szimmetriájára nem sok gondot fordított. Ujabb technika szerinti dolgozott, levegősen (plein air) széles ecsetkezeléssel és inkább csak bravuros színfoltokkal. Hanem a mit érzett, azt hűen, igazságosan, szenvedés nélkül festette meg.

Es épen ebben rejlik a festmény ropant hatásának a titka. Képes ez a festett vászon a nézőben ugyanazokat az érzéseket, sejtéseket, ugyanazt a deprimált hangulatot kelteni, mely érzelmek megfektették a művész lelkét. A képet szemlélve mélyen elborul a lelkünk, nyomasztó nehéz kérdések támadnak agyunkban, morfondizálni kezdünk a halál nagy problémája fölött.

A képnek ez a tartalma:

A meghaltak lelkei hosszú, beláthatatlan sorban vonulnak végig a világ sívár széles országútján. Elükön a vezér halad, a halál, a csontvázember sötétbarna barátságában fejére húzott kámzsával. Csontkezében csegetttyűt ráz. Azzal szólítja a menetbe azokat, kiknek ütött utolsó órájuk. Közvetlenül mellette őt kisebb-nagyobb gyermek

Elmebetegügyi törvény.

(Dr.) Október hó 23-án gyűltek össze kongresszusra az ország elmeorvosai. Mint a közzétett tárgysorozatból látjuk, az elmebetegügy terén készülő nagyfotosságu törvényalkotás is tárgyalás alá került.

Az országos közegészségügyi tanács kebelében alakult reformbizottság feladatát tüzvé ki a közegészségügyi törvényeink korszerű átalakításán való munkálkodást, a tanács másodelnökét: Babarci-Schwartzert Ottó tanár, udvari tanácsost bizta meg az elmebetegügyi törvény javaslata előadói tervezetének kidolgozásával, aki első sorban a részletkérdések kidolgozását mellőzve azokat az alapelveket állapította meg, amelyek az elmebetegügyi törvénynek fölépülnie kell. Ez alapelveket a tervezet készítője a reformbizottság beleegyezésével az 1904. évben tartott második elmeorvosi értekezleten előadta és miután az értekezlet azokat általában helyeselte, a közegészségügyi tanács reformbizottsága vette tárgyalás alá. E tárgyalás eredményéhez képest készítette el Babarci-Schwartzert Ottó a törvényjavaslat előadói tervezetét.

Az elmebetegügyi törvény, közigazgatási törvény, amely az elmebeteg közgazgatási jogi viszonyait szabályozó rendelkezéseknek rendszerét foglalja. E szerint az elmebeteg büntetőjogi és magánjogi viszonyait ez a törvény nem szabályozza; a jogviszonyoknak ez a két csoportja más jogrendszerbe való és abban szabályozva is van. Nem terjeszkedik ki a javaslat az elmebetegápolás kötelezettségének és az ápolási költségek viselésének szabályozására sem.

Szűkre szabott terünk nem enged, hogy a 11 címre osztott, 102 §-ból álló javaslat összes rendelkezéseit a munkát jelentőségehez méltó tüzetességgel ismertessük, miért is csak azoknak a részeknek ismertetésére szorítkozunk, amelyek első sor-

ban az elmebeteg elhelyezésének kérdése, melynek főszabálya, a javaslat szerint az, hogy a veszélyes elmebeteg feltétlenül intézetben kell elhelyezni, a nem veszélyes elmebeteg pedig házi ápolásban kell részesíteni. A magán-elmeógyógyintézetek megfelelő színvonalát és humanitárius jellegét kívánja a javaslat biztosítani azáltal a rendelkezésével, mely szerint a részvénnyársasági és a bérleti alakzatnak kizárásával, csak orvosnak lehet adni és magánintézetben igazgatónak csak oly orvost lehet alkalmazni, akit különös alkalmassága alapján külön kérésített arra, hogy elmeógyógyintézeti igazgatói állást viselhesen. Az elmeógyógyintézet fogalmának szabatos meghatározásával elmebeteg főlötti felügyeletet biztosítja a javaslat.

Mai eljárásunkkal szemben nagyfontosságú a javaslatnak az az újítás, amelylyel az elmeógyógyintézetbe felvett szabályozza, a kötelező bírósági ellenőrzés minden betegre, tehát az állami elmeógyógyintézetben fölvetett betegre is kiterjesztvén. A javaslat tüzetesen szabályozza az intézeti személyzet minősítését és egyéb szolgálati viszonyait, a magán-elmeógyógyintézet tulajdonában bekövetkező változásokat, a tulajdonos halála, csődbejutása, önjoguságnak elvesztése és a tulajdonjog átruházása esetében az intézetbe felvétel és elbocsátás eseteit és kellekeit, az intézetből való szökést, a beteg szabadságolását, az elmebeteg szállítását, a felügyeleti, hatóságokat, az elmebeteg nyilvántartását, a bűnvádi eljárás alatt állott elmebeteg arányában követendő eljárást, stb.

H i r e k.

— **Oglódy Tivadar** gazdasági szaktanárt, ki azelőtt hosszabb ideig Csurgon, majd pedig Kaposvárott működött, a csurgói álltanítóképződéhez helyezték át s megbízták a

gazdasági szaktanári teendőket ellátásával. A közel jövőben már el is foglalja állását s ismét városunkba költözik, ahol általános tisztelet övezte a közgazdasági és kulturális tényezők agilis előharcosát.

— **25 éves tanítói működés.** Szabó Lipót, csurgói izr. elemi iskolai tanító a múlt héten töltötte be tanítói működésének 25-ik évét. Ez alkalomra az izr. hitközség szép ajándékkal lepte meg érdemes tanítóját, ki nek, az e célból összehívott rendkívüli gyűlésen, megleghangú szavak kíséretében adott át a hitközség ajándéka, egy értékes gyűrű. Az ünnepeket könnyes szemekkel mondott köszönetet a hitközség tagjainak figyelméért. Szabó Lipót pályáját Csurgon kezdte meg és midőn mi is őszintén üdvözljük őt pályája negyedszázados évfordulója alkalmából egyszersmind kívánunk neki jó egészséget, hogy a népnevelés szolgálatában, minél tovább és hasznosan működhesse.

— **Felolvasás.** A csurgói szabad lyceum egyesületben november hó 6-án lesz az első felolvasás délután 8 órakor. A felolvasást tartja Angyal Guidó főgymnasiumi tanár „A lovagság a középkorban” címmel.

— **A polgári leányiskola** ügye szépen halad a megvalósulás felé. Mint értesülünk, a képviselőtestület a kért segítyt egyhangúlag megfogja adni, ami az eddigi hangulatból következtethető. Az is kihatásba van helyezve, hogy a két pénzüzetet is nagyobb összegű támogatásban fogja részesíteni az új intézményt. Vajha mindez valóra válnék!

— **Október 31.** A csurgói áll. seg. ev. ref. gymnasium ifjusága október hó 31-ét, a reformáció emléknapját, ez évben is, a szokáshoz híven meg fogja ünnepelni.

— **Az utazó közönség figyelmébe.** Az államvasutak csurgói állomásfőnöke ez uton is felhívja a t. utazó közönséget, hogy menetjegyeiket legkésőbb a vonat beérkezése előtt 5 perccel váltsák meg, mert a jegykiadó hivatalnok végzi egyszersmind a forgalmi szolgálatot is, ki a jelzett időn túl már forgalmi szolgálatát tartozik teljesíteni és jegyet azután már ki nem adhat.

— **Az artézi kut mégis meglesz és hozzá rövid idő alatt.** A f. hó 25-én tartott képviselőtestületi gyűlés **egyhangúlag** 2100 koronát szavazott meg ezen kut céljaira azon feltétellel, ha a megye által adott 6000 kor. nem volna elegendő a költségek fedezésére, ami azonban bizvást kizartnak tekinthető, mert a barcsi kuthoz kevesebb költség kell s az itt megtakarítandó összeg a mi kutunk költségeinek esetleges többletére fog fordítani. Vagyis a várost tulajdonképpen egy fillérvényi költség sem fogja terhelni és a közeljövőben mégis bő víztartalmu artézi kutunk

halad, köztük két nagyobb leányka koszorus fejjel, Margáretha-ruhában és egy egészen csöpp inges gyerek, a ki bizalommal fogódzik a halál durva szőrcsuhájába. Jobbra fölük egy menyasszony halad fehér ruhában, fátyolosan, mirtusz-koszorusan. Azután tömött sorokban egymás után mennek férfiak, asszonyok, öregek, ifjak, gazdagok, szegények. A XVI. századbeli urnő mellett ott halad két mankójára támaszkodva a koldus. Ott a várur lóháton, lobogóval leeresztett sisakrostélylyal, megtört inakkal. Ott lépked a püspök teljes ornátusban, pasztorbotosan. Ott a tudós, a napszámos, a paraszt. Mind, mind sietnek, iparkodnak szorgalmasan, titkos hatalomtól kényszerítve valami ismeretlen cél felé.

A művész csodálatos, megdöbbentő színeket kevert össze palettáján ezeknek a holt alakoknak a megfestéséhez. Elleste a halál színeit. Megfigyelte a hervadó természet tónusait és azt, milyen színűek az ősz utolsó virágai, melyekből ilyenkor halottak napján fonják koszorúikat az emberek meghalt kedveseik sírjára. Ezekkel az elmúlásra emlékeztető színekkel dolgozott, ezekben öltöztette a vándorló holtakat.

Ott találjuk a késő őszi igrice-virág komor sötétvörös és sárga színét, ott a sápadt siri Katalinrózsát.

Azzal, hogy e színeket tompította, hogy

az elvonuló lelkek fölé mélyszinu misztikus függő felhőket festett s csak a szemhatármessze pereméről látszik világos vékony sárga sáv: **kísérteties** hatást ért el. Növelik ezt a halottak fejei fölött repülő hollók, mint szintén az enyészet symbolumai.

Nem csekély a képnek eszmei tartalma sem. A holtak vándorútjának két oldalára eleven, világos színekkel három alakot helyezett el a festő. Jobbról egy bucsuzó párt. A hü nő elkísérte kedvesét, a bárdal felfegyverzett Landsknechtet a keresztutig, a halál útjáig. Itt az utszéli szentképnél azonban válniok kell. Örökre. A Landsknechtnek ütött az órája, a csontváz rácsengetett, neki menni kell utána. Még közben a kéz, a katonna még föléje hajlik a síró, kékruhás életlőt duzzadó nő felé, a ki zokogó arcát kötőjébe temeti, csak ingerlő piros fülcimpája lászik szőke hajából, de a fiatal harcost már előntötték a halál tompa színei, arca már átszellemült, már elköltözött róla az élet. Előre lép, itt hagyja az édes nőt s ott halad a megholtak között. Ezt a piktort a tompa és élénk színek zseniális elhelyezésével beszéli el. Az élő nő színei virulók, derültek, ragyogók; a halálba induló férfi tompák, fakók.

Még nehezebb feladatot oldott meg a kitérő festő a kép baloldalán. Ott a halál országútjának szélén egy szegény, nyo-

morgó elhagyatott, feketeruhás asszony, ki nek minden vagyona mellette a kosarában van s a ki már állni sem bír, összetett kezekkel könyörög a halálnak, szabadítsa meg szenvedéseitől, vigye magával az ismeretlenbe, ahol nem fáj semmi. Nem. A halál érzéketlenül megy el mellette. Az ő ideje még el nem érkezett, neki még tovább kell hurcolnia az élet keresztjét. — Nehéz volt a feladat, mert a szenvedő nő sápadt, beteg arcát az élet eleven színeivel kellett megfesteni s e színeknek különbözniök kellett a halottak színeitől. A feladatot remekül oldotta meg.

Soha sem hittem volna, hogy színekkel annyit lehessen elmondani, annyi gondolatot ébreszteni és annyi érzelmet fakasztani. Megértettem, hogy ilyenkor ősszel, halottaknapján miért keresik fel a berliniek oly sokan e képet. Szívök amugy is tele van e napon szomorú emóciókkal, e kép előtt még jobban izgatják deprimált kedélyüket, hogy az érzelem annál hevesebben váltódjék ki lelkeikből. A kiváltódás után nyugalmat remélnék. Ha az ember jól kisírja magát, felzaklatott szíve megnyugszik. A németeknek a szentimentalizmus alapjellemőket képezi.

Pedig a képnek nincs megnyugtató hatása. A holtak arcain a hideg, bamba, fagyos mosoly (a sivatag titokzatos meszeségébe néző egyiptomi Sphinxnek van

lesz, ami eléggé rossz egészségügyi viszonyainkat bizonyára javítani fogja.

— **Kaposvár ünnepe.** F. hó 23-án ünnepe volt Kaposvárnak. A „Berzsenyi Irodalmi Társaság”-ot nyitották meg nagyobb ünnepek keretében. Az ünnepély a városháza dísztermében folyt le, a melyen Rákosi Jenő, a kiváló író volt a díszszónok. Rákosit Németh polgármester üdvözölte a város nevében, kinek üdvözlő szavaira Rákosi röviden mondott köszönetet. Roboz István szép beszédben nyitotta meg a gyűlést, mire Rákosi elmondta magas szárnyalású díszbeszédét. Majd Szalay Fruzina jönevű költőnő olvasott fel néhány szép költeményt. Az ünnepély utolsó pontja Endrei Ákos tanár nagyobb szabású tanulmányának felolvasása volt. Az ünnepély — mint rendesen — bank ettől végződött.

— **A vörheny.** Aggasztó hírek érkeznek megyénk több helyéről a vörheny és egyéb ragályos betegségek terjedéséről. A betegségek megállítására a hatóságok a legerélyesebb intézkedéseket teszik meg s a menyire szükségesnek mutatkozik, az iskolákat a legrövidebb időn belül be fogják zárni.

— **A jegyzők fizetése.** A jövő hoban tartandó megye gyűlés lényeges pontját fogja képezni a jegyzők fizetésének az ügye. Nem fizetésemelésről lesz ugyanis szó, hanem csak arról a csekély kívánságról, hogy fizetésüket ne a község pénztárából, hanem az államháztartásból folyósítsák. Kérelmük jogosságát és méltányolhatóságát az a körülmény támogatja legjobban, hogy bizony gyakran megessék, hogy pénz hiányában fizetésüket a hó elején nem tudták felvenni. — Ugy látjuk, hogy jegyzőink a megyegyűlésen hatalmas ellenzékkel fognak szemközt állani, mert hisz a napokban tartott választmányi gyűlésen is csak 1 szavazattöbbséggel fogadták el a javaslatot.

— **Új viziális megyénkben.** A mocsolád-tab-siófoki vasút ügye hatalmas lépésekkel közeleg a megoldás felé. Az építkezést, ha most az ősszel nem is, de a jövő tavasszal mindenesetre megkezdik. A vasútépítés elömlékataira annak idején Dr. Szupits Dezső tabi ügyvéd nyert engedélyt, a ki most a részére kiadott engedélyből folyó összes jogait és kötelezettségeit egy építési vállalkozóra ruházta át.

— **Méhcsepések.** A méhcsepés káros hatása nem mindig egyforma az embernél. Míg némelyeknek égő fájdalmakat okoz és a megcsipett hely nagyon feldagad, sokak még el is ájulnak és pár napig gyengélkedők, mások ellenben csak nagyon kevésbé érzékenyek iránta. Minél tovább marad a fullánk a sebben, annál jobban kiürül a mérge, a mely a fullánkban van. Azért kell a fullánkot eltávolítani, a sebet esetleg ki kel szivni

ilyen mosolya), a lélek nélküli kimeresztett túlvilági szemek, melyekbe szemcsillagot nem festett a művész, a titkos erőttől kényszerített akarattól gépies menés a kérdések egész özönét támasztják fel lelkünkben: Hova sietnek? Mi lesz velük? Hol itt a vég? A kép csupán a pusztá tényét konstatálja, hogy a hosszú vándorútra előbb-utóbb mindnyájunknak ütni fog az indulás órája, a csontvázember mindnyájunknak megrázza egyszer a harangját. De meg nem vigasztal. Szívünket marcangolja, de nem gyógyítja.

E tekintetben egész más hatást ér el Párisban a Pére-Lachaise temetőben egy szintén a halált szimbolizáló féldombormű. E reliefen is egy kapun át az ismeretlen sötétségbe, a halálba siet a tömeg. Elöl karját szeme fölé emelve visszahőköl a bizonytalan sötétségtől egy munkás férfi. Ott van azonban mellette a nő, egyik kezével biztosan előre tolja, a másikkal pedig felmutat az égre:

Ne félj! Feltámadunk.

vagy kinyomni és a következő szerek egyikevel bekenni: édes tej, nedves föld, hagyma v. dohánylevél, sósvíz ecet (Arnica tinktúra?) Jó hatása van még a hámozott burgonyának és összenyomott petrezselyem levelnek.

— **Burgonyaeltartás.** A burgonya eltartásánál két dolog bir különösen fontos sággal nevezetesen, hogy addig, míg fagymentes az idő, föl ne melegedjen s az, amikor már fagyos lesz az idő, akkor az ellen is biztosítva legyen a burgonya. A fölmelegedés ellen szellőztetéssel, az elfagyás ellen pedig kellő betakarással védekezzünk. Ha most a földszínen s a verembe való elrakást állítjuk egymással szembe, azt mondhatjuk, hogy első esetben könnyebben elfagy a burgonya, a másodikban pedig kevésbé jól szellőztethető; csak hogy míg első esetben védekezhetünk az elfagyás ellen, addig a kellő szellőztetést nem tudjuk a veremnél kiereszkölni. Ezért bizonyosnak vehető, hogy a föld fölötti vagy a legfeljebb csak 15 cm. mély verembe rakott burgonya jobban teletethető át, mint az, melyet 50—60 cm. mély verembe rakunk, de első esetben vastagabban kell a burgonyát letakarunk, mint a másodikban. A letakarást pedig legjobban úgy eszközölni, hogy először 10—16 cm. vastag szalmával takarjuk le a burgonyát s aztán 50 cm. vastag földréteget hánnyunk reá; azonban nagyon hideg vidéken csak 20 cm. földet, azután ismét egy szalmaréteget s végre még egy 20—30 cm.-nyi földréteget adunk a burgonyának. Az elrakott burgonya szellőztetésre úgy eszközöljük, hogy letakarás előtt egy gerendát fektetünk a burgonya-prizma élére s csak azután takarjuk le szalmával és földdel, aminek megtörténte után kihúzzuk a gerendát, így egy szalmacsövet nyerve, addig hagyjuk nyitva, míg fagymentes az idő.

— **Haladunk a korral.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjében lugas szőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnak. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát a hol alig van ház, melyet óriási törzsi lugas-szőlő ne ékesítene, mely bőven el látja az esemeszőlőkkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetés rovataiban, ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk” című hirdetésünket olvasóink becsés figyelmébe. — Színes fénynyomatú árjegyzékek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

— **Három új regény** jelében kezd meg Herceg Ferenc lapja, az Új Idők az október-decemberi évfolyamot. Az első Gátdonyi Géza írta, a másodikat Zöldi Márton, a harmadikat egy dán poéta: Etlar Carit. Ugyanabba a számba írtak még novellát Herceg Ferenc és Aibisy Katalin, költeményt Gobel Minka és Harsányi Kálmán, továbbá különböző irányú cikkeket: Lyka Károly Malonyay Dezső és Szerb Zsigmond dr. Van ennek a számnak egy gyönyörű színes műmelléklete: Neorgráy Antal „Utolsó virágok” című képe, továbbá képek Herkommer Lotz Károly és Kaulbach Ferenc ecsetjéből, nemkülönben egy sereg megrajzolt aktuális. Az évfolyam kezdete legjobban alkalom megismerkedni az „Új Idők” szellemével és irányával. Aki ezt óhajtja, annak a kiadóihiatal (Andrássy ut 10 kivaságra ingyen küld mutatványszámot. Előfizetés ára negyedévre 4 korona.

— **Az állás és foglalkozás nélküli** emberekre nézve valóságos áldás lesz ezentul a Pesti Napló apróhirdetési rovata, mely mostantól kezdve rendszeresen közölni fogja az országban levő összes üres állásokat úgy a köz, mint a magántisztviselői pályán és a kereskedelmi és ipari vállalatoknak. A kinek nincs állása, foglalkozása, vagy jelenlegi állását megváltoztatni óhajtja, az ezentul nem lesz kiszolgáltatva a nem mindig lelkiismeretes közvetítőknél, hanem csak figyelemmel kell kísérnie a Pesti Napló apróhirdetéseit, mely igazán nagy áldozattal ezentul díjtalanul fogja közölni az összes tudomására jutó üresedéseket úgy férf, mint nőitisztviselő

részére s ezekről bárkinek is ugyancsak díjtalanul nyújt felvilágosítást, a ki válaszbélyegget küld. A Pesti Napló e dicséretes vállalkozása által a munkanélküliség nagy társadalmi problémája egy lépéssel közelebb jutott a megoldáshoz, mert most minden állás nélküli ember könnyen hozzáférhető napilapban mindennap megtalálhatja költség nélkül, hogy hová fordulhat foglalkozásért. Kereskedelmi, gyári és ipari vállalatok, nagyobb gazdaságok stb. ez uton szintén költség nélkül a legrövidebb idő alatt kaphatnak megfelelő személyzetet, mert a Pesti Napló az üres állást hirdető közleményeket, ha hozzá beküldik, teljesen díjtalanul fogja közölni.

— **Minden konkurrenca ellenére** legelterjedtebb, tehát legolvasottabb lapja az országnak ma is a Pesti Hírlap. Mert politikája népszerű. Minden irányban független, szökimondó; a nagyközönség igaz érdekeit szolgálja s a közvéleménynek mindig hű tolmácsa. Cikkíró, tárcairói, szaktudósai, humoristái az újságíró világ jelesei. Tartalma — komoly és mulattató — az összes napilapokét felülhaladja s mégis rendkívüli kedvezményekben részesíti előfizetőit. Így minden előfizető karácsonyi ajándékul kapja a Pesti Hírlap nagy képes naptárát s kedvezményes áron rendelheti meg a Divat Szalon című kitűnő divatlapot. Az új évfolyam alkalmából felhívjuk az ország legkedveltebb lapjára t. közönségünk figyelmét, megemlítve, hogy az előfizetési ár (negyedére 7 korona, a Divat Szalonnal együtt 9 korona) a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, V., Váci körút 78) küldendő.

VILÁGHIRÜ

a „REKORD” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített Számos (kir. körjegyző által hiteltelített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára 20 korona.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára 5 korona.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítenek mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint, vagy egyszerre beküldi.

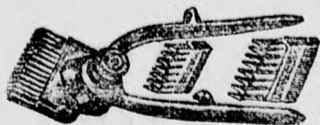
„REKORD”
festészeti műintézet

Budapest, VII. Rottenbiller
utca 46.

1—20

8 napi próbára

Solingeni hajvágó-gépet

2 ftr 50 kr. utánvet melletti és kötelezem magam: azt 8 napon belül visszavenni és az eszközt érte azonnali visszatérítést. A hajvágógép 16 cm. hosszú, legfinomabbban nikkeltett legjobb acélból készült, van 32 foga, 3 vágásra való, 3 feltöltő fésűje 3 mm., 7 mm., 10 mm., dupla csavarral, biztonsági csavarral és tartalekrugóval, finom kartonban, használati utasítással együtt, úgy, hogy mindenki azonnali haját vághat vele. Legjobb minőségű, teljesen felszerelve csak ftr 2.50, fedett csavarral ftr 2.75. Szakállvágó-gép ftr 2.25, lonyíró-olló vagy kutyavágó-olló ftr 2. — Biztonsági beretváló készítő ftr 1.75. — Szokikülden utánvét mellett csakis: LATEIMER LEO gyári raktárából, Wien, I. 63 Wollzeile 31.

Hirdetések.

Bámulatos olcsó kerítések!

Vágó Lajos
épület és géplakatos, sodrony fonat- és kerítés szövet fonodája
CSURGÓ (Somogy.)

Ajánlja sodrony fonodáját, mindenféle **parkok, kertek, szőlők, udvarok, vadaskertek** stb. bekerítésére.
Ugyszintén **vaskerítések** és **vaskapuk** legdiszesebb kivitelét.
Kívánatra tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál.

Egy használt pénzszekrény
megvételre
kerestetik.
Hol? Megmondja a
kiadóhivatal.

2 jó házból való flu
lapunk nyomdájában
tanulóul
felvétetik.

Sok ezer ember egészsége
logia megvédeni a legújabb, szabadalmazott
„Japán“ kloset-ülés.
Minden árnyékszékre alkalmazható.

Vizöblítés nélkül!
Teljesen szagtalan!
A legnagyobb tisztaság!
Nem fagyhat be!
Nem dugulhat be!
Léghezátmentes!

Betegápolási cikkek. Szobaklosettek.
Betegtoló kocsik.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Guttmann L. kloset-gyár
BUDAPEST, IV., Városház-utca 2. szám
(Kossuth Lajos-utca sarkán.)

A vidéken lakó családoknak
mellőzhetetlen
a higiénikus és teljesen szagtalan
csász. és kir. szabadalmazott
szobakloset,
mely mint elegáns butoradarab, bármilyen lakásban
elhelyezhető.

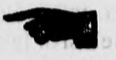
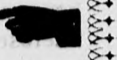

Betegtoló kocsik
Hyg. köpcsészek
Bidettek és irrigatorok
Mosdó- és fürdőkádak.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küld

GUTTMANN L.
closet-gyár
Budapest, IV., Városház-utca 2. szám.
(Kossuth Lajos-utca sarkán.)

SCHOTTOLA ERNŐ
BUDAPEST, VI., ANDRASSY-UT 2. SZÁM.

A küszöbön levő permetezési idényre ajánlok:
Simplex-, Uránia- és Vermorel-
permetező,
„EGYSZERŰSÉG“ szénkéngző **Acetylen molylámpa.**

Molyfecskendők
és minden a szőlészethez és pincészethez szükséges anyagok és eszközök.
Kimerítő árjegyzékét ingyen és bérmentve küldök.

Ne vegyen senki hangszert

mig **Reményi Mihály** műhangszerész cs. és kir. szabadalom tulajdonos, a Magyar Királyi zene-akadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvassa, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI. Király-utca 44/II.

„A Kávé Király“-hoz

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „Király kávét“ vegyen, mely a legfinomabb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett mód szerint van pörköltve.
Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.
Tudomeres, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk melyből a finom zamatu s illatazonnal ellillan, valamint minden it s zsa-ot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postahelyre utánvételrel a következő árban.

1 kgros doboz	4 k 89 f
2	9
4	17 20

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a követ ezó nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel, bármely postahelyre.

1 postacsomag 5 kgr. legfinomabb	Cuba kor. 13. 50
1	Ceylon 12
1	Jamaica 11. 20

BIRÓ és TARSÁ
A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz
Budapest, Teréz körut 2.

A „Kávé király“-hoz

Biztos keresetet

nyújtunk minden állásu egyénnek sorsjegyek eladásával új törvényes módszerünk szerint. Nem részletűzet. Ajánlatok intézendők:

„Sorsjegyegylet bankhos“
Budapest, VIII. Józsefkörut 16.

Megjelent!

Első legnagyobb magyar szabászati, magántanulási tankönyv. 350 oldal — 410 rajzzal fűzve 10 korona kötve 12 korona. Férfi és női szabók részére. Fehérnemű szakkönyv 1 korona. Szabászat tanítványokat elfogadok. **Mehr Samuel** okl. műszabásztanító Budapest, VII. Kazinczy utca 36/H

Szerelk s bádigosok figyelmébe!

Augenstein Hugó Budapest, VI. Vesselenyi utca 11/a. — Mindennemű ivlámpák, csillárok és az összes világítási felszerelési anyagok raktára. Különféle sárga és vörösréz asztali lámpák. — Pragan Alois fémárugyara Bécs — Budapest, specialista világítási cikkekben.